

SPRÁVA ŠKOLSTVÍ

SE ZVLÁŠTNÍM ZAMĚŘENÍM NA VYSOKÉ ŠKOLY

JUDr. Veronika Smutná, Ph.D.

BZ505Zk Vybrané otázky správního práva a veřejné správy

Pátek 25. 11. 2016

Obsah

Ústavní základy

Prameny

Základní pojmy a instituty

Orgány

Správní proces

Ústavní základy

Čl. 2 Ústavy ČR

(3) Státní moc slouží všem občanům a lze ji uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon.

(4) Každý občan může činit, co není zákonem zakázáno, a nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá.

Čl. 2 Listiny

(2) Státní moc lze uplatňovat jen v případech a v mezích stanovených zákonem, a to způsobem, který zákon stanoví.

(3) Každý může činit, co není zákonem zakázáno, a nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá.

Čl. 4 Listiny

(1) Povinnosti mohou být ukládány toliko na základě zákona a v jeho mezích a jen při zachování základních práv a svobod.

Ústavní základy

Čl. 33 LZPS

(1) Každý má právo na vzdělání. Školní docházka je povinná po dobu, kterou stanoví zákon.

(2) Občané mají právo na **bezplatné vzdělání** v základních a středních školách, **podle schopností občana a možností společnosti** též na vysokých školách.

(3) Zřizovat jiné školy než státní a vyučovat na nich lze jen za podmínek stanovených zákonem; na takových školách se může vzdělání poskytovat **za úplatu**.

(4) Zákon stanoví, za jakých podmínek mají občané při studiu právo na **pomoc státu**.

Ústavní základy

Čl. 25 LZPS

(2) Občanům příslušejícím k **národnostním a etnickým menšinám** se za podmínek stanovených zákonem zaručuje též

a) právo na vzdělání v jejich jazyku

Čl. 26 LZPS

(1) Každý má právo na **svobodnou volbu povolání a přípravu k němu**, jakož i právo podnikat a provozovat jinou hospodářskou činnost.

(2) Zákon může stanovit podmínky a omezení pro výkon určitých povolání nebo činností.

Ústavní základy

Čl. 15 LZPS

(2) Svoboda **vědeckého bádání a umělecké tvorby** je zaručena.

Čl. 17 LZPS

(1) Svoboda projevu a právo na informace jsou zaručeny.

(2) Každý má právo **vyjadřovat své názory** slovem, písmem, tiskem, obrazem nebo jiným způsobem, jakož i svobodně **vyhledávat, přijímat a rozšiřovat** ideje a informace bez ohledu na hranice státu.

Ústavní základy

Bezplatnost

Čl. 33 Listiny

(2) *Občané mají právo na bezplatné vzdělání v základních a středních školách, **podle schopností občana a možností společnosti** též na vysokých školách.*

Nález Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 25/94

Bezplatnost vzdělání omezuje toliko na roli státu *nést náklady na zřizování škol a školských zařízení, na jejich provoz a údržbu* a, především *nevyžaduje platbu tzv. školného* na základních a středních školách.

Ústavní základy

Bezplatnost

Nález pléna Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 27/95

Pro vzdělávání na vyšších odborných školách platí, že tato forma vzdělání je poskytována vždy za úplatu, tedy i na školách zřizovaných státem. Dle nálezu ÚS to nelze považovat za protiústavní, neboť [VOŠ] *jsou sice na straně jedné součástí výchovně vzdělávací soustavy, na straně druhé představují však typ odlišný od středních škol, neboť studium na nich získání středoškolského vzdělání již předpokládá. Touto svou povahou vymykají se tedy [VOŠ] z rámce článku 33 odst. 2 Listiny, zakotvujícího [nepodmíněné] právo občanů na bezplatné vzdělání v základních a středních školách.*

Prameny

ÚSTAVA + LISTINA

Ratifikované a vyhlášené mezinárodní smlouvy

- Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech (zejm. čl. 13)
- Úmluva o právech dítěte (zejm. čl. 28 a 29)
- Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod (zejm. Dodatkový protokol k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod, čl. 2)

Prameny

Ostatní školství (regionální)

- zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (**školský zákon**)
- zákon č. 563/2004 Sb., o **pedagogických pracovnících** a o změně některých zákonů
- zákon č. 306/1999 Sb., o **poskytování dotací** soukromým školám, předškolním a školským zařízením
- zákon č. 109/2002 Sb., o **výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy** ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů

Prameny

Velké množství podzákoných předpisů, jejich seznam k nahlédnutí na stránce MŠMT <http://www.msmt.cz/dokumenty>, např.

- Vyhláška č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání
- Vyhláška č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky
- Vyhláška č. 13/2005 Sb., o středním vzdělávání a vzdělávání v konzervatoři
- Vyhláška č. 47/2005 Sb., o ukončování vzdělávání ve středních školách závěrečnou zkouškou a o ukončování vzdělávání v konzervatoři absolutoriem
- Vyhláška č. 10/2005 Sb., o vyšším odborném vzdělávání
- Vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných

Prameny

Vysoké školství

- zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (**zákon o vysokých školách**)
- zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (**zákon o podpoře výzkumu a vývoje**)

Prameny

Podzákoné předpisy

- nařízení vlády č. 274/2016 Sb., o standardech pro akreditace ve vysokém školství
- nařízení vlády č. 275/2016 Sb., o oblastech vzdělávání ve vysokém školství
- vyhláška MŠMT č. 276/2016 Sb., o předávání údajů do registru docentů, profesorů a mimořádných profesorů vysokých škol
- vyhláška č. 277/2016 Sb., o předávání statistických údajů vysokými školami (údaje o uchazečích o přijetí ke studiu ve studijních programech a o účastnících a absolventech celoživotního vzdělávání, informace z matrik studentů a agregované údaje o zaměstnancích vysokých škol a jejich odměňování)
- vnitřní předpisy

Prameny

Podzákonné předpisy

- „vnitřní předpisy“ VŠ a jejich fakult (§ 17 a § 33 ZVŠ)
 - a) statut veřejné vysoké školy,
 - b) volební řád akademického senátu veřejné vysoké školy,
 - c) jednací řád akademického senátu veřejné vysoké školy,
 - d) vnitřní mzdový předpis,⁷⁾
 - e) jednací řád vědecké rady veřejné vysoké školy,
 - f) řád výběrového řízení pro obsazování míst akademických pracovníků,
 - g) studijní a zkušební řád,
 - h) stipendijní řád,
 - i) disciplinární řád pro studenty,
 - j) pravidla systému zajišťování kvality vzdělávací, tvůrčí a s nimi souvis. činností a vnitřního hodnocení kvality vzdělávací, tvůrčí a s nimi souvisejících činností veřejné vysoké školy,
 - k) další předpisy, pokud tak stanoví statut veřejné vysoké školy

Prameny

Uznávání kvalifikace

Regulovaná povolání...

Zákon č. 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti státních příslušníků členských států Evropské unie a některých příslušníků jiných států a o změně některých zákonů (**zákon o uznávání odborné kvalifikace**)

Uznávání vzdělání (nostrifikace)

- podle § 108 a násl. školského zákona
- podle § 89 a násl. ZVŠ

x

- uznání zkoušek nebo splnění jiných studijních povinností (§ 68 ZVŠ)

„Ostatní školství“ (Regionální školství)

Základní pojmy a instituty

Ostatní školství

- zásady a cíle vzdělávání
- systém vzdělávacích programů
- vzdělávací soustava, školský rejstřík, školské PO
- hodnocení škol, školských zařízení a vzdělávací soustavy
- některá základní (obecná i zvláštní) pravidla vzdělávání a jeho organizace ve školách
- P&P žáků, studentů a zákonných zástupců dětí a nezletilých žáků, včetně hmotného zabezpečení a odměn za produktivní činnost
- uznávání zahraničního vzdělání
- financování škol a školských zařízení

Zásady a cíle vzdělávání

- rovný přístup (zákaz diskrim.), vzájemná úcta, názorová snášenlivost...
- zohledňování vzdělávacích potřeb jednotlivce
- bezplatnost (ČR+EU), zřizuje-li stát, kraj, obec nebo svazek obcí
- zdokonalování procesu vzdělávání, uplatňování moderních metod, svobodné šíření poznatků ...
- rozvoj osobnosti člověka
- pochopení a uplatňování zásad demokracie a P státu, ZLPS...
- utváření vědomí národní a státní příslušnosti a respektu k etnické, národnostní, kulturní, jazykové a náboženské identitě každého,
- poznání světových a evropských kulturních hodnot a tradic...
- získání a uplatňování znalostí o živ. prostředí a jeho ochraně.

Vzdělávací programy

Jeich hierarchický systém slouží k naplnění zásad a cílů vzdělávání

(Národní program vzdělávání (MŠMT -> Vláda -> Parlament)

rozpracovává cíle vzdělávání stanovené zákonem a vymezuje hlavní oblasti vzdělávání, obsahy vzdělávání a prostředky, které jsou nezbytné k dosahování těchto cílů)

Rámcové vzdělávací programy (MŠMT po projednání s ministerstvy)

vymezují povinný obsah, rozsah a podmínky vzdělávání (tedy zejména konkrétní cíle, formy, délku, organizační uspořádání, profesní profil, podmínky průběhu a ukončování vzdělávání)

jsou závazné pro tvorbu školních vzděl. programů, hodnocení výsledků vzdělávání dětí a žáků, tvorbu a posuzování učebnic a učebních textů.

<http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/skolskareforma/ramcove-vzdelavaci-programy>

Vzdělávací programy

Školní vzdělávací programy (ředitelé)

Uspořádání obsahu vzdělávání do předmětů nebo jiných ucelených částí učiva (například modulů).

Vzdělávací programy pro vyšší odborné vzdělávání (akreditace MŠMT)

stanoví zejména konkrétní cíle, formy, délku a obsah vzdělávání a jeho organizační uspořádání, profil absolventa vzdělávacího programu, vyučovací jazyk, podmínky průběhu a ukončování vzdělávání.

Vzdělávací soustava

Školy uskutečňují vzdělávání podle vzdělávacích programů

Školská zařízení poskytují služby a vzdělávání, které doplňují nebo podporují vzdělávání ve školách nebo s ním přímo souvisejí, nebo zajišťují ústavní a ochrannou výchovu anebo preventivně výchovnou péči (109/2002 Sb.)

Vzdělávací soustava

Školy uskutečňují vzdělávání podle vzdělávacích programů

- mateřská škola
- základní škola
- střední škola (gymnázium, SOŠ a SOU)
- konzervatoř
- vyšší odborná škola
- základní umělecká škola a
- jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky

Vzdělávací soustava

Školská zařízení poskytují služby a vzdělávání, které doplňují nebo podporují vzdělávání ve školách nebo s ním přímo souvisejí

- zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků,
- školská poradenská zařízení,
- školská zařízení pro zájmové vzdělávání,
- školská účelová zařízení (např. knihovna),
- školská výchovná a ubytovací zařízení,
- zařízení školního stravování,

Vzdělávací soustava

Školská zařízení také zajišťují ústavní a ochrannou výchovu anebo preventivně výchovnou péči

- školská zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy
 - na základě rozhodnutí soudu zajišťují dítěti (3 do 18, popř. 19 let) náhradní výchovnou péči, a to v zájmu jeho zdravého vývoje, řádné výchovy a vzdělávání; spolupracují s rodinou dítěte, pomáhají mj. při nácviu rodičovských a dalších dovedností nezbytných pro výchovu a péči v rodině
 - diagnostický ústav, dětský domov, dětský domov se školou, výchovný ústav.
- školská z. pro preventivně výchovnou péči (střediska výchovné péče)
 - poskytují preventivně výchovnou péči za účelem předcházení vzniku a rozvoji negativních projevů chování nebo narušení dítěte, či za účelem zmírnění či odstraňovat příčin nebo důsledků již vzniklých poruch chování

Pedagogický pracovník

= ten, kdo uskutečňuje výchovu a vzdělávání na základě školského zákona

-> koná přímou vyučovací, výchovnou, speciálně pedagogickou nebo pedagogicko-psychologickou činnost přímým působením na vzdělávaného

Předpoklady a požadavky pro výkon činnosti pedagogických pracovníků, jejich další vzdělávání a kariérní systém upravuje zákon o pedagogických pracovnících (563/2004) a k němu vydané prováděcí vyhlášky.

Pedagogický pracovník

Předpoklady a požadavky pro výkon činnosti

- plná způsobilost k právním úkonům,
- odborná kvalifikace pro vykonávanou přímou pedagogickou činnost (§ 6 – 22 ZPedPrac)
- bezúhonnost
- zdravotní způsobilost
- prokázaná znalost českého jazyka; nevyžaduje u os., která
 - bude působit ve škole s jiným vyučovacím jazykem než českým
 - úspěšně vykonala maturitní zkoušku z ČJ a literatury
 - vyučuje cizí jazyk nebo konverzaci v cizím jazyce

Základní pojmy a instituty

Školská PO

= PO zřízená podle ŠkolZ (designovaná pro činnost školy či školského zařízení), jejíž hlavní činností je poskytování vzdělávání podle vzdělávacích programů a školských služeb

- jejím zřizovatelem může být

- ministerstvo, kraj, obec nebo svazek obcí,
- jiná právnická osoba nebo fyzická osoba (vč. registrované církve a náboj. spol., kt. bylo přiznáno oprávnění zřizovat církevní školy)

Školský rejstřík

= veřejný seznam (<http://rejskol.msmt.cz/>), který obsahuje

- a) rejstřík škol a školských zařízení,
- b) rejstřík školských právnických osob.

Školská právnická osoba

= PO zřízená podle ŠkolZ (designovaná pro činnost školy či školského zařízení), jejíž hlavní činností je poskytování vzdělávání podle vzdělávacích programů a školských služeb

- jejím zřizovatelem může být

- ministerstvo, kraj, obec nebo svazek obcí,
- jiná právnická osoba nebo fyzická osoba (vč. registrované církve a náb. spol., kt. bylo přiznáno oprávnění zřizovat církevní školy)

Školský rejstřík

= veřejný seznam (<http://rejskol.msmt.cz/>), který obsahuje

- a) rejstřík škol a školských zařízení (MŠMT, krajský úřad)
- b) rejstřík školských právnických osob (MŠMT).

Zápis v něm je nezbytnou podmínkou pro to, aby právnická osoba mohla vykonávat činnost školy nebo školského zařízení, resp. předpokladem vzniku školské PO.

Orgány veřejné správy ost. školství

Ředitel (má zbytkovou působnost)

- odpovídá za vzdělávání a školské služby
- vytváří podmínky pro výkon inspekční činnosti České školní inspekce, i pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a pro práci školské rady,
- odpovídá za zajištění dohledu nad dětmi a nezletilými žáky
- zřizuje **pedagogickou radu**, s níž projednává všechny zásadní pedagogické dokumenty a opatření týkající se vzdělávací činnosti školy

Školská rada

Česká školská inspekce

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Orgány veřejné správy ost. školství

Školská rada

je orgán školy umožňující zákonným zástupcům nezletilých žáků, zletilým žákům a studentům, pedagogickým pracovníkům školy, zřizovateli a dalším osobám podílet se na správě školy

- vyjadřuje se k návrhům školních vzdělávacích programů a k jejich uskuteč.
- schvaluje výroční zprávu o činnosti , školní řád, popř. stipendijní řád, pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání
- podílí se na zpracování koncepčních záměrů rozvoje školy
- projednává návrh rozpočtu a navrhuje opatření ke zlepšení hospodaření; projednává inspekční zprávy České školní inspekce,
- podává podněty a oznámení řediteli, zřizovateli a dalším orgánům
- podává návrh na vyhlášení konkursu na ředitele školy

Orgány veřejné správy ost. školství

Česká školní inspekce

- zpracovává koncepční záměry inspekční činnosti a systémy hodnocení vzdělávací soustavy
- koná inspekční činn. ve školách a školských zařízeních a na pracovištích osob, kde se uskutečňuje praktické vyučování nebo odborná praxe
 - získává a analyzuje informace o vzdělávání , sleduje a hodnotí efektivnost vzdělávací soustavy,
 - zjišťuje a hodnotí podmínky, průběh a výsledky vzdělávání
 - zjišťuje a hodnotí naplnění školního vzdělávacího programu a jeho soulad s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem
 - vykonává kontrolu dodržování právních předpisů,
 - vykonává veřejnosprávní kontrolu využívání finančních prostředků státního rozpočtu

Orgány veřejné správy ost. školství

MŠMT řídí výkon státní správy ve školství a odpovídá za stav, koncepci a rozvoj vzdělávací soustavy

- plní úkoly nadřízeného správního orgánu KÚ při rozhodování o P & P fyzických nebo právnických osob v oblasti veřejné správy.

- zřizuje a zrušuje

- školská zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a školská zařízení pro preventivně výchovnou péči, jakož i mateřské, základní a střední školy pro děti a žáky umístěné v těchto školských zařízeních,

- zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků,

- mateřské, základní a střední školy s vyučovacím jazykem národnostní menšiny, pokud je nezřídí obec, svazek obcí nebo kraj,

- školy, jejichž činnost je upravena mezinárodními smlouvami.

Orgány veřejné správy ost. školství

Obec

- je povinna zajistit podmínky pro plnění povinné školní docházky => zřizuje základní školu, nebo zajišťuje plnění povinné školní docházky v základní škole zřizované jinou obcí nebo svazkem obcí
- Též je povinna zajistit plnění předškolní docházky v posledním roce
- Dále zřizuje mateřské školy, mateřské a základní školy s vyučovacím jazykem národnostní menšiny a zařízení školního stravování
- Může též zřizovat základní umělecké školy, školská zařízení pro zájmové vzdělávání a školská účelová zařízení a školy nebo školská zařízení, které jinak zřizuje kraj nebo ministerstvo, pokud prokáže potřebné finanční, materiální a personální zabezpečení

Orgány veřejné správy ost. školství

Kraj

- je povinen zajistit podmínky pro uskutečňování středního a vyššího odb. vzdělávání, vzdělávání dětí, žáků a studentů se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním, dále jazykového, základního uměleckého a zájmového vzdělávání a pro výkon ústavní výchovy => zřizuje
- SŠ (vč. SŠ s vyučováním jazykem národnostní menšiny), VOŠ
- mateřské, základní, střední školy a školská zařízení pro děti a žáky se zdravotním postižením, základní školy speciální,
- školy při zdravotnických zařízeních, školská výchovná a ubytovací zařízení a zařízení školního stravování pro děti, žáky a studenty škol, které zřizuje,
- jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky, základní umělecké školy, školská zařízení pro zájmové vzdělávání a dětské domovy.

(dále může § 1812 odst. 2)

Orgány veřejné správy ost. školství

Krajský úřad

v některých případech jedná jako prvoinstanční, jinak plní úkoly nadřízeného správního orgánu ředitelů škol a školských zařízení, které zřizuje stát, kraj, obec nebo svazek obcí

Obecní úřad

předává krajskému úřadu zákonem vymezené údaje z dokumentace škol a školských zařízení a ze školních matrik

spolupůsobí při rozepisování a poskytování finančních prostředků státního rozpočtu PO vykonávajícím činnost škol a školských zařízení, kt. zřizují obce nebo svazky obcí, a zpracovává a předkládá krajskému úřadu rozbory hospodaření s finančními prostředky státního rozpočtu.

Správní proces

Až na výjimky obecný správní proces

§183 odst. 1: *Správní řád se nevztahuje na rozhodování podle § 27 odst. 1, § 74 odst. 9 písm. c), § 80a odst. 4, § 82, § 90 odst. 12, § 102 odst. 9, § 172 odst. 9 a § 176.*

- Udělování schvalovací doložky učebnicím a učebním textům pro základní a střední vzdělávání (MŠMT)
- Vyloučení žáka ze závěrečné zkoušky (předseda komise) a ze státní maturitní zkoušky (zadavatel)
- Přezkoumání „průběhu“ a výsledku maturitní zkoušky (KÚ/MŠMT)
- Přezkoumání výsledku absolutoria (v konzervatoři) nebo absolventské práce (KÚ)
- Souhlas se vzděláváním cizího státního příslušníka ve škole zřizované MO (MO)
- Návrh na vyhlášení konkurzu (ČŠI)

Vysoké školství

Základní pojmy a instituty

Vysoké školství

Vysoká škola

Fakulta

Akreditace, studijní program

Studium

Akademický pracovník (§ 70)

Student

Poplatek za studium, stipendium

Disciplinární přestupek

Vysoká škola

= instituce poskytující vysokoškolské vzdělání a stejně důrazně rozvíjející vědu, výzkum či uměleckou činnost

§ 1 stanoví, že VŠ jsou vrcholnými centry vzdělanosti, nezávislého poznání a tvůrčí činnosti, mají výhradní právo

- Přiznávat akademický titul
- Konat habilitační řízení
- Konat řízení ke jmenování profesorem
- Používat akademické insignie a konat akademické obřady

V souladu s demokratickými principy umožňují přístup k VŠ vzdělání, získání odpovídající profesní kvalifikace a přípravu pro výzkumnou práci a další náročné odborné činnosti.

-> **studijní program**

Druhy vysokých škol

vš

Státní
(§§ 94, 95 ZVŠ)
(§§ 5 – 38 s
výjimkami)

Součást organizační
složky státu / Organizační
složka státu

Státní rozpočet –
obrana/vnitro

Veřejné
(§§ 5 – 38 ZVŠ)

Veřejná vysoká
škola

Státní rozpočet -
školství

Soukromé
(§§ 39 – 43 ZVŠ)
+ § 36 obdobně

S.r.o. / a.s. / o.p.s.

Zejména vlastní
hospodářská
činnost

Vysoká škola

V souladu s demokratickými principy umožňují přístup k VŠ vzdělání, získání odpovídající profesní kvalifikace a přípravu pro výzkumnou práci a další náročné odborné činnosti.

- ***Oprávnění vysoké školy uskutečňovat*** za podmínek stanovených tímto zákonem ***studijní programy*** vyplývá z *institucionální akreditace nebo z akreditace studijního programu.*
- ***Oprávnění vysoké školy nebo její součásti konat habilitační řízení nebo řízení ke jmenování profesorem*** v daném oboru *podléhá akreditaci, kterou uděluje Akreditační úřad.*

Akreditace studijního programu

Je oprávněním realizační povahy

- Přijímat uchazeče ke studiu
- Konat výuku a zkoušky (vyučovat, ověřovat znalosti...)
- Udělovat akademické tituly (tedy konat státní závěrečné zkoušky)
- Konat rigorózní řízení

Uděluje ji

- Národní akreditační úřad pro vysoké školství
- Vysoká škola „sama sobě“, pokud pro danou oblast a typ studijního programu získala institucionální akreditaci

Institucionální akreditace je oprávnění VŠ samostatně vytvářet a uskutečňovat určený typ nebo určené typy studijních programů v určené oblasti nebo v určených oblastech vzdělávání

Vysokoškolská samospráva

Veřejná vysoká škola je samosprávná

⇒ zákonem stanoveném rozsahu samostatně vykonává určité svěřené kompetence (§ 6 odst. 1), např.

- rozhoduje o vnitřní organizaci, vč. určování počtu zaměstnanců a zaměření vědeckovýzkumné činnosti
- rozhoduje vlastními samosprávnými orgány o vlastních členech
- hospodaří a nakládá s vlastním majetkem, jakož i stanovuje výši poplatků spojených se studiem

Dozor státu nad vysokoškolskou samosprávou

Stát (prostřednictvím MŠMT či NAÚ) zasahuje do činnosti VŠ jen v zákonem vymezených oblastech

Financování (resp. „spoluřízení“ u státních VŠ),
povolování vzniku soukromých VŠ

Dozor nad normotvorbou

Dozor nad zákonností a konkrétními povinnostmi VŠ

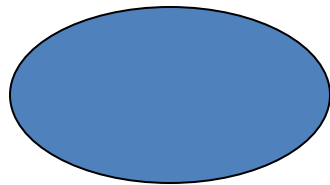
Dozor nad kvalitou poskytovaného vzdělání

=> **akreditace**

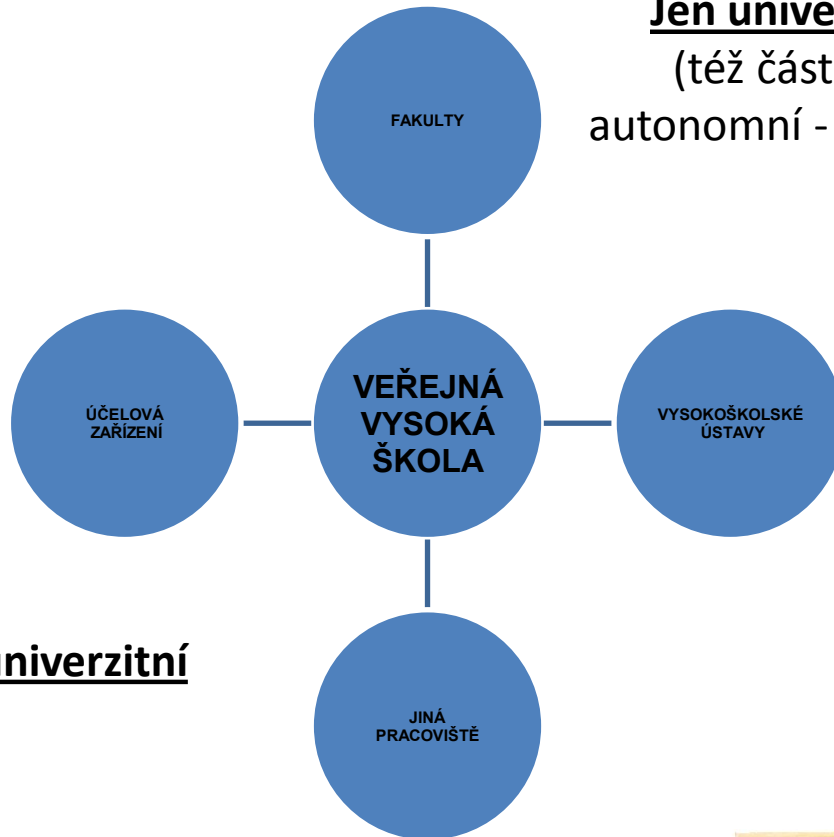

Typy VŠ / součásti škol

**Vnitřní předpisy
musí být
v souladu**

I neuniverzitní

Jen univerzitní
(též částečně
autonomní - § 24)

Studium

Začíná zápisem

Končí

- Úspěšně (pozor, od 1. 9. 2016 lze vyslovit neplatnost vykonání státní zkoušky nebo její součásti nebo obhajoby disertační práce - § 47c a násl.)

- Neúspěšně

- Zanecháním

- (Nedobrovolným) ukončením

- Vyloučením

- Za **disciplinární přešůpek**

- Za *podvodné jednání při přijímacím řízení*

- Zánikem akreditace

Akademický pracovník, student

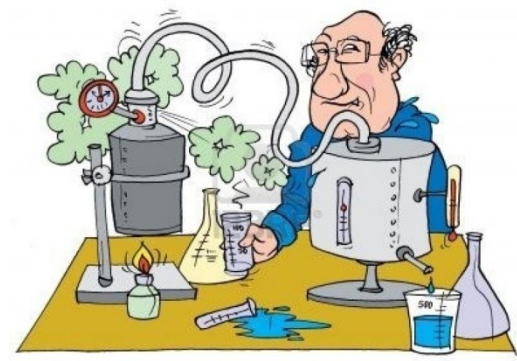
Student

= osoba zapsaná ke studiu ve studijním programu

Akademický pracovník

= zaměstnanec vysoké školy, který vykonává jak pedagogickou, tak vědeckou, výzkumnou, vývojovou a inovační, uměleckou nebo další tvůrčí činnost. Akademičtí pracovníci jsou povinni dbát dobrého jména vysoké školy.

Poplatek, stipendium

Poplatek spojený se studiem

Na VVŠ – za přijímací řízení, za delší studium, ~~za další studium~~ (od 1. 9. 2016 zrušen), za cizojazyčné studium (§ 58)

Na SVŠ – školné (§ 59)

Stipendium

Dle zákona sociální, ubytovací

Ostatní dle stipendijního řádu

POZOR – poplatky nezáleží na věku

Poplatek za delší studium

§ 58 odst. 3: *Studuje-li student ve studijním programu déle, než je standardní doba studia zvětšená o jeden rok v bakalářském nebo magisterském studijním programu, stanoví mu veřejná vysoká škola poplatek za studium, který činí za každých dalších započatých šest měsíců studia nejméně jedenapůlnásobek základu;*

do doby studia se započtou též doby všech předchozích studií v bakalářských a magisterských studijních programech, které byly ukončeny jinak než řádně podle § 45 odst. 3 nebo § 46 odst. 3,

***nejde-li** o předchozí studium, po jehož ukončení student řádně ukončil studijní program stejného typu.*

Období, ve kterém student studoval v takovýchto studijních programech nebo v takovýchto studijních programech a v aktuálním studijním programu souběžně, se do doby studia započítávají pouze jednou.

Od celkové doby studia vypočtené podle tohoto odstavce se však nejdříve odečte uznaná doba rodičovství.

Disciplinární přestupek

Disciplinární přestupek

Disciplinárním přestupkem je zaviněné porušení povinností stanovených právními předpisy nebo vnitřními předpisy vysoké školy a jejích součástí.

Lze za něj uložit

- a) napomenutí,
- b) podmíněné vyloučení ze studia se stanovením lhůty a podmínek k osvědčení,
- c) vyloučení ze studia.

Orgány vysoké školy

Orgány veřejných vysokých škol

Samosprávné

Akademický senát

Rektor

Vědecká (akad.) rada

Disciplinární komise

Rada pro vnitřní hodnocení

Ostatní

Kvestor

Správní rada

Státní vysoké školy

*- mají totožné orgány
(s výjimkou správní rady)*

Soukromé vysoké školy

*- stanoví své orgány samy
(vnitřními předpisy)*

Orgány fakulty

Orgány fakult veřejných vysokých škol

Samosprávné

Akademický senát

Děkan

Vědecká rada

Disciplinární komise

Ostatní

Tajemník

Správní proces

- **Zvláštní proces** (§ 50, § 68, § 69, § 69a) **s podpůrnou použitelností** správního řádu platí pro rozhodování o studentech a uchazečích
- Nižší míra zvláštní úpravy pro nostrifikace a registraci vnitřních předpisů
- **Správní řád je vyloučen** pro rozhodování o v habilitačním řízení a řízení ke jmenování profesorem a také v řízení o poskytování příspěvku / dotace od MŠMT

Vybraná judikatura

Soudní přezkum SZZk

- Hodnocení SZZk nelze soudně přezkoumat, průběh (dodržení postupů) ano 9 As 1/2009

Princip přezkumu (státních) zkoušek na vysoké škole nespočívá a ani spočívat nemůže v přezkumu vědomostí uplatněných studentem při výkonu zkoušky a přezkumu tomu odpovídajícího ohodnocení ze strany zkoušejícího, nýbrž v přezkumu zákonnosti těch postupů, které lze ve smyslu shora uvedeného podřadit pod výkon státní správy.

*S konáním každé zkoušky přitom není spojeno pouze její ohodnocení, ale zákon s konáním zkoušky spojuje také **subjektivní veřejné právo studenta na to, aby daná zkouška proběhla za podmínek stanovených studijním programem nebo studijním a zkušebním řádem, přičemž tomuto právu studenta odpovídá povinnost vysoké školy stanovené podmínky dodržet.***

Vybraná judikatura

Přezkum hodnocení přijímací zkoušky

- Při přezkoumání rozhodnutí v přijímacím řízení může být předmětem přezkumu i věcné posouzení, zda uchazeč správně odpověděl na otázky či zkušební úlohy při přijímací zkoušce, včetně případného posouzení „vhodnosti“ zadání 7 As 79/2011

Je-li součástí přijímacího řízení zkoumání vlastností a schopností exaktně neměřitelných či závislých na vkusu nebo jiných subjektivních úsudcích (např. uměleckého talentu), přezkumná činnost rektora se omezí na kontrolu nestrannosti, objektivity a odbornosti správní úvahy osoby či osob posuzujících uchazeče a toho, zda nevybočily z mezí správního uvážení či je nezneužily

- *Logicky nelze přezkoumávat neopakovatelné, tedy typicky ústní zkoušení (VK)*

Vybraná judikatura

Poplatky za studium

- Neaplikovat retroaktivně „přičítací“ ustanovení (nepřičítat před účinností 147/2001, tedy před 7/2001) 9 As 8/2007
- Jsou vyměřovány nezákonně, pokud konkrétní výše poplatku není v souladu s ust. § 58 odst. 6 ZVŠ uvedena ve statutu vysoké školy 7 As 41/2013
- *Nelze-li postupovat dle § 58 odst. 6, tedy dle výše uvedené ve statutu, je přímo aplikovatelná minimální zákonná výše (VK)*

Přerušení studia

- Jeho doba se započítává do max. doby studia 8 As 37/2010
- Lze učinit i *ex offio* (proti vůli studenta) 26 As 4/2011

Děkuji za pozornost

